

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda József könyv- és papírkereskedése, nová a lap szellemi részét illető közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is közzendők. Telefon hívószám 2.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörban a hirdetésnek Kézirátok nem adnak vissza.</p>
--	---	---	--

Harc.

A magyar közéletben nagy harc folyik. A háború azonban nem nyílt arcú. Színvallás — az nincsen; de azért mindenki tudja, aki a dolgok mélyére tekint, hogy világnézetek csatája zajlik. Egy szellemi, közgazdasági és faji viaskodás ez, melyben azok, kik az ország ősi jellegét siratják, szemben állanak azokkal, akik idegen országokból és multjuktól a miénkkel merőben ellentetes szellemet hoztak. — Politikában, egyesületekben, sajtóban csudálatosképpen követelik a sanda mészáros mód szerét, aki amoda nézett, de — emide ütött... A különböző elnevezések csak a felületes szemlélőt téveszthetik meg; hiszen mindenki tudja, hogy a „szocialdemokrácia” vezérkara, a szabadságkímesség irányítói, a közgazdasági élet merkantilistái, a budapesti napisajtó embereinek javarésze és a fővárosi tanács igazgatói parancsolói bámulatosan egyeségek egy bizonyos érdekek szolgálatában... E hadsereggel szemközt áll az agráriusok, a népszövetségek, egyik függetlenségi pártunk, a keresztényszocialisták, a Budapesti Hírlap és a katolikus sajtó csapata... Sok az eltérés, a szíu, a külső és árnyalat. De a piros színű végigvonul a küzdelmen... és bár ez nem megvallott, de éppen ez adja meg a közéleti tenyezők működésének legfőbb kurak-terét.

Amikor a „Világ” főlcspaj a szabadságkímesség védőjének, kérdés, hogy nem egy népcsoport érdekében teszi-e ezt, amely itt a hárompontos társaság,

más esetben a merkantilizmus, szocialdemokrácia és szabadgondolkodók formájában jelenik meg.

Vagy mit szólunk a műegyetemi hecccekhez? A Tanáregyesület választmányának működéséhez?... Itt is az ország ősjellegéhez ragaszkodók és az ultramodern „ujmagyarok” között folyik a harc, a mely csak egy mozzanata az országos háboruságnak.

Ráműtassunk-e nemrég lezajlott eseményeire ama főiskolánknak, melynek oldalfalára e felírás van illesztve: „Ala pitotta Pazmány Peter”? Ugyebár, itt is, ebben az intézetben is kitört az ellentét a két tábor között?

Kis epizódok képezik egyelőre a társadalomban lappangó harc jeleuségeit. Az ellentétek az idén nagyon kiélesedtek. Budapestben lattuk ezt a legéklatosabbul kifejezve. Nem csoda. És meg kell vallanunk, egy határszéli vármegye hallatlan állapotai jelentékeny módon hozzájárultak az ellenszenvék csúszosodásához. Akció szűli a reakciót. Egy megalázott többség passzivitása csak ideiglenes lehet.

Mindezekhez nem kiváratos kommentárt és kritikát írni. Kiváratlanunk csupán az lehet, hogy ne legyen belőle egy rettentő evolucio, amely megrázkodtatja ez a szép hazát. S ha megis vihar lenne, legyen az tisztító vihar, amelynek emulával a négy tolyó es az apostoli keresztrel ekes harmas-halom országa egy boldogabb magyar nemzet lakóhelye legyen! P.

Az olasz király dekretuma.

Az olasz király dekretumot bucsajtott ki, amelyben Kyreneikát és Tripoliszt teljesen az olasz királyság szuverénitása alá helyezi. A dekretumot megküldték az összes hatalmuknak is. — Egyik igen jellemző pontja a dekretumnak, hogy az olasz királyság nem zárkozik el az elől, ha a hatalmak valamely megfelelő alapon bekét tudnának létrehozni, hogy megfelelő egyezséget kössön.

Kisért a beke.

Kossuth Ferenc a képviselőház hetfői ülésén indítványozta, hogy a Ház küldjön ki egy 24 tagu parlamenti bizottságot a beke létrehozása céljából. Az indítvány szerint, amely fölött még nem határozott a Ház, a bizottság felerészben munkapárti, felerészben ellenzéki tagokból állana. Hír szerint a bekefeltelemek azos volának, hogy a kormány 1912. évi január 1-ig megszavaztassa a költségvetést, ami ele az ellenzék nem gördi akadályokat es ezen idő alatt csak minden 6 ik napon tárgyalja a Ház a vederojavaslatot, amelyet az ellenzék tett szese szerint obsruálhat. Justh Gyula kijelentette, hogy a beke ez alapon megköthető. Az új bekejavaslatok sorsa a parok megkezdett tárgyalásainak eredményétől függő. A hetfői napnak másik szenzációja, hogy Tisza es Andrassy a képviselőház folyosóján igen elesen összeszólalkoztak. Andrassy Tisza politikáját kritizálta, mire az epeu odaerkező Tisza Andrassynek politikai impotenciáját vetette szemere.

Bároi rang egy ujságitrónak.

A király Rakosi Jenőnek, a Budapesti Hírlap főszerkesztőjének a bírói rangot adományozta.

Községi közigazgatás.

A vármegyei községi és körjegyzők egyesülete legutóbb tartott gyűléséből a községi közigazgatásra nagyfontosságú szabályrendelettel járult Fejér Sándor alispán elé, hogy annak jóváhagyását kieszközölje. A szabályrendelet a községi előjáráságnál alkalmazandó segédjegyzők, iratok és egyéb kezelő személyekről intézkedik. A hozzáfűzött előterjesztést közérdekű voltáért az alábbiakban közöljük.

A községi közigazgatás újjászervezése már évtizedek óta felvett kérdés. A jegyzők országos egyesülete, szaklapok, de talán maga a belügyi kormány is állandóan felszinen tartják a kérdést; fájdalom azonban, hogy eddig semmi olyan lépés nem tétetett, a mi azt, a 25—30 éves rendszerből kimozdítaná. Pedig ennek a kérdésnek a megoldása elődázhatatlan s a halogatás minden nap közelebb viszi a községi közigazgatást, ahöz a végzetes katasztrófához, amely katasztrófa ma már a legtekintélyesebb szaklapok sem képesek enyhébb kifejezést használni, mint a községi közigazgatás csúldje.

Nem csak a közigazgatási szaklapok, de maga a napi sajtó is állandóan foglalkoznak a közigazgatás újjászervezésének kérdésével, sőt csak nem rég az országos költségvetés tárgyalásánál, a törvényhozás házában is sok szó esett ennek a reformnak sürgőségéről. E közben minden oldalról számsz emelvitázhatatlan érv hangzott és hangk nap-nap után el arról a megdönthetetlen igazságról is, hogy

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A Sára protekciója.

Írta: Szemere László.

Bizonyára többeknek feltűnt egyrészt a napilapok, másrészt az egyes szaklapok, vagy akár a Természettudományi Közöny azon híradása, hogy ez évben a szibériai magyarorszájkó tömegesen jelent meg Magyarországon területén.

Mivel ennek a madárnak a törzsalakja, a közönséges magyarorszájkó, vagy ahogyan még hívják, a kendermagos szájkó. Csikimegyében nagyon közönséges, állandó madár. Ezért itt a szibériai válfaj bejövetele nem okoz közfelfűntést, annyira legalább is nem, mint Magyarországon ama tájain, ahol a törzsalak sem fordul elé. De ha már az érdeklődés így fel van pizkálva, akkor talán nem lesz érdektelen felemlítenem, hogy a szibériai menekültekből megnyék területére is jöttek. Csekefalva község belterületén október 12. ike óta — akkor egy gyűjteményembe is került — állandóan lehet látni 1—2 darabot, de észleltem a hártáiban is. Ha a törzsalak és a szibériai válfaj közti főbb különbségeket felemlítem, bizonyára többen fogják itteni előfordulását megállapítani. Az idevalósi magyarorszájkó csőre vaskos, és a felső káva rendszeren csak olyan hosszú, vagy csak kissé hosszabb, mint az alsó. A farkon lévő lépcsőzetes fehér sáv keskeny. Ezzel szemben a szibériai atyafi csőre szembeszökően finomabb, hegyesebb, s a felső káva több mint 1/2 centiméterrel hosszabb az alsónál, s a farkán lévő fehér sáv széles. — Egyébként pedig ez is csak olyan csokoládébarna színű és fehér pettyes, mint amaz.

Eddig ugy figyeltem meg, hogy az itteniek télen se húzódnak be a községek belterületére, legfeljebb ha nagyobb kert van benne. Ha tehát község közlőnt magyarorszájkó lattunk, akkor az valószínűleg a szóban forgó válfaj lesz. Ez előszeretettel jár az utcákon, száll házakra, s keres magvakat, hulladékot ahol kaphat, mint a varjak. Rendszeren többen vannak egy társaságban.

Irtam fentebb, hogy a közönséges magyarorszájkó Csikimegye területén állandó madár, itt tehát fészkel is. Az ország többi, hasonló magas-hegyi vidékén is költ, de ennek dacára alig 1—2 fészkelaj (tojás) került eddig a muzeumba.

Az állatkertnek mindezeideig csak az az egyetlen példánya van, a melyet ez év június 24-én ajándékoztam volt oda. Ennek a csekefalvi előfűgőkben ringott a búcsója és oly erősen, hogy abból még röptelen csonkollas korában kiesett. A földön tehetetlenül pislogó fiókat egy pásztorgyermek találta meg, s hozzáam hozta. Sárának kereszteltem el, s megmgnőt, a lakásomon tartottam. Már az első napokban teljesen megszeliődött, úgy hogy szabadon eresztettem. Előszeretettel viseltetett egy kitűmött sas iránt, hálai is mindég annak a vállán akart.

Ahogy azonban repülő lett és a fákról mind nehezebben volt lecsalható, felküldtem a fővárosi állatkertnek. Ott még viszontlátam egyszer, még pedig szeptember 25-én, mikor is 1—2 napi budapesti tartózkodásom alatt az ő protekciójával nézhetők meg atyámmal az állatkertet, s így őt is.

Az említett napon határozott el atyámmal, hogy megnézzük az állatkertet.

Arra nem is gondoltunk, hogy még nem nyílt meg, s így nagyot néztünk, mikor a be-

járónál álló örök kijelentették, hogy az állatkertbe idegenek meg nem mehetnek be. Egy darabig tanárestalanul álltunk ott, míg eszembe jutott az ide köldött szájkó. „Dr. Lend Adolf igazgató ur bent van-e?” kérdem aztán az egyik őrt. Igenlő volt a válasz, mire én egy nevjegyre körülbelől a következőket írtam:

„Nagyságos dr. Lend Adolf urak. Tuloldah (és atyja) bebocsátásunkat kérjük azon jogcimen, (?) hogy egy mucifraga caryonca-tactest ajándékoztam az állatkertnek. Tisztelettel Szemere L.”

Az igazgató ur legnagyobb készséggel engedélyezte a belépést, s így Sara jó protektor volt.

Az állatkert már erősen kezd kibontakozni, látnivaló ott elég van. A belépő tekintete először is a toronymagasságu sziklacsoportozatokon akad meg. Ezek műsziklák, de vasbetonbol épülnek, s nem papírmasebol, mint ahogyan a túllaikusok vélnek. Barlangszádszerű bejárason az egyes ilyen csoportozatok belsejébe juthatni, s ott villanyvilágítás mellett ketrecben láthatók a különféle dögök. Innen ezeknek kijárasuk van egy nyílt, terraszzerű tere, s ha ott tartózkodnak, akkor a szabadon láthatók. A nézők és az állatok között — nagy öröme a fotografus és festő hadnak — rács ez oldalról nincsen, az állatok esetleges rossz indulatai ellen egy 8 méter széles es 3 meter mely árok védi az embert. Még a legnagyobb macskafélékuel, a tigrisnél és oroszliánál is csak 8 méter széles árkot alkalmaznak. Mondták az apóiok, hogy ez teljesen biztonságos, ekkorát szokni a legkifejlettebb oroszlián se képes. Hát ezt tudva, a sivatag királyának a nimbusza le is szállott előttem — legalább is az ugrókéességét illetőleg — a kellő mértékre. Ugy gondoltam eddig, hogy

egy efféle kinőtt dög 10—12 métert tud ugrani és nem 6—7-et. Hiszen ennyit az ember is ugrik. Igaz, hogy csak a távolugró bajnokok.

Az állatok — főleg a medvék — többször megkísérik az átugrást, vagy önként is beléereszkednek az árokba. Kímászni persze nem tudnak, de egy alagutacsán át szépen visszaszéséláhatnak a terraszukra.

Dehát nem folytatom az állatkert leírását, eddig is eleget elkalandoztam a címtől. Sárát mint említém, viszontláthatam. Egy tágas, holmi kisebb diákszobának is beillő ka'itkába zártak. Hogy ne unatkozzék, hát két havasi-csókát (Pyrrhocorax alpinus L) adtak hozzá társul. Ó azonban ügyet se vette rájuk, ott ült a kalitban elhelyezett fan. Nem szomoruan, csak flegmatikusán, az ő természetéhez mértén. Szomorúságra nem is lehet oka, az ilalatos fenyesekből oly hamar került el, hogy az „ignotis nulla cupido” elv bizonyára talál rá. A ketrechez lépeve névén szólítottam, mire ő rögtön a rácsra ugrott, s csőrével habrált az ujjaimmal.

Atyám is, magam is, megilletődünk azon, hogy lám a Sára megismert. Illuziókat azonban 50 perccenttel leszállította az éppen ekkor odaérkező Cerva Károly ur (az állatkert biológusa), ki is üdvözlés után kijelentette, hogy Sára mindenkivel szemben egyformán barát-ságos. Rögtön bizonyította állítását, zsebéből egy lisztkukaccal telt üvegcsövet vett elő, s aztán neháyat a kezébe véve megetette Sárával, ki ekkor már inkább a lisztkukacok iránt érdeklődött. Ubi bene, ibi patria, gondoltam, hogy gondolja. Otthagytuk, s mentünk nézni más egyebeket.

a közigazgatás általános rendezéséhez a legelső lépés a községi közigazgatás újjászervezése.

Igen, mert a mai rendszer mellett a községi közigazgatás fenn nem tartható. Elviselehetetlen, hogy az oly különös közigazgatással bíró jegyző, a községi közigazgatást, a minden szak és leggyakrabban iskolai képzettség nélküli, három évről, három évre választott községi elöljárósági tagokkal intézze. — Ezek a községi elöljárók, — tisztelet az igen csekély kivételnek, — csak kerékkötői a jó közigazgatásnak. Működésük állandó népszerűség hajhászából áll s ha a községi jegyző kötelességük teljesítésére kissé nyomtatékosan meri őket figyelmeztetni, azonnal készek a lemondással. Különösen működésük harmadik évében, ne adj isten, hogy egy felsőbb intézkedést a jegyző személyének előterbe helyezése nélkül, végre tudnának hajtatni, s annak érvényt tudnának szerezni. A jegyző vagy úri ezen áldatlan állapotokat s akkor maga kell legyen bíró, végrehajtó, albíró, közgyűlés, pénztárnok, erdő- és mező ügy személyben vagy a felsőbb hatóságok fordul, hogy az elöljárósági tag kötelessége teljesítésére szorítsák, ekkor azonban szembehegyezkedett nemcsak az elöljárósággal, de a sok utafsággal, revén a fel fatuval. A mai elöljárósággal jó közigazgatást teremteni soha sem lehet. Ezek az elöljárók nem a megélhetéset vállalják tisztijukat s épen ezért a legelső alkalommal, a mikor tudakosságuk bármely oldalról kritika tárgyává tetetik, készek a felelettel, hogy ők bizony lemondanak az állásukról, mert nincs nekik rá szorulva.

A jó községi közigazgatásnak tehát első és főfeltétele, hogy a jegyző, mint a községi közigazgatás értelmi vezetője, a lehető legkevesebbe legyen rávalva ezen elöljárók szolgálatára. Ugy és annyi iskolai és gyakorlati képzettséggel bíró munkaerő álljon rendelkezésére, hogy ezek segítségével a ma már teljesen elviselehetetlen kötelességének meg is tudjon felelni.

Es ha községi közigazgatás 24-30 év óta vajdudó újjászervezésére meg csak kilátás sincs, ha a törvényhozástól ilyen reformot nem remélhetünk, mert a mint a múltak igazolják, ilyen törvény tárgyalására a községi harcok időt nem engednek, — a községek pedig, mint önkormányzati testületek minden újítástól megreven elzárkoznak, — nem marad más hátra, mint hogy egyesületünk Nagyságos Alispán Ur után a törvényhatóság figyelmét hívja fel a tarthatatlan állapot megszüntetésére.

A mellékelt szabályrendelettel orvosolhatni véljük a bajt s tervezetünk megvalósulása esetén, a mai rendezetlen viszonyok megszűnnek. A jegyzők mellé rendelt munkások a népesség arányához léven kötve, a község lakosságának számával arányban fog állani a községi közigazgatási munka teljesítésére hivatott tisztviselők száma; kik a jegyzővel együtt, az ő vezetésével és felügyelete mellett fogják a rájuk rótt fontos kötelességeket teljesíteni. Megszűnnek az egyes községekben elhelyezett munka erők aránytalan megosztásai is, mert ezen a téren is ma a legnagyobb igazságtalanságok állanak fenn.

A községek megterhelhetése nem lesz oly nagy, a mint azt az első pillanatra a szabályrendelet feltűnteti, mert most a különböző elöljárósági tagoknak kidobott összegeket, lényegesen leszállíthatók s az így nyert megtakarításokból az állások nagyrésztben rendezésükre lehetnek szorultak.

Az iraki állások betöltésénél ott, a hol erre alkalmas egyének vannak, megfelelő iskolai képzettség mellett, helybeli lakosok is nyelhetnek alkalmazást s az ilyen állások a közigazgatási pénztárnoki állásokkal igen könnyen összeköthetők.

Ha szabályrendeletünk megvalósul, ha a törvényhatóság belátja, hogy a községi közigazgatás hivatását a mai rendszer mellett nem töltheti be; s minden 1000 lélekszám után rendszeresített egy munkaerővel a jegyzők oly helyzetben jutnak, hogy addig is, amíg a községek újjászervezése törvényhozási uton nem rendeztetik, — a rájuk rótt fontos és oly sok oldalú kötelességüknek legalább részben megnyugvásra tehetnek eleget.

Ha azonban a törvényhatóság a községek feletti felügyeleti és kormányzati jogából kifolyólag a túrhetetlen állapot megszüntetését mellőzi, egyesületünk tagjai, a jegyzők nem vállalják a felelősséget a tarthatatlan állapo-

tokért. A jelentkezők hiánya miatt beszüntetett két jegyzői tanfolyam után majd csak sorra következnek a többi is. A végzett fiatal emberek már is minden évben kevesebb számban keresik fel a tanfolyamokat, mert látják, hogy a jegyzők mai helyzete elviselehetetlen; s látják, hogy minden megfeszített munkásság és kettőzött szorgalommal elismerést soha, legfeljebb bírságotalásokat nyerhetnek el.

Ezért kérjük ismételten Nagyságos Alispán Urat, hogy a mellékelt szabályrendelet tervezett magáévá téve, a mai tarthatatlan helyzetet törvényhatósági intézkedéssel a községek érdekében megváltoztatni sziveskedjék.

Megjegyzések.

(F. Z.) A közoktatásiügyi tárcza költségvetését a pénzügyi-bizottság letárgyalta. Ez alkalommal Zichy János a tanítók fizetésrendezését a következőkben érintette:

„A népoktatás terén működő tanítószemélyzet kvalitásának emelésére igen jótékonyan hatna a néptanítók javadalmazásának lényeges javítása.

A fokozódó drágaság miatt e kérdés elől kitérni nem lehet. Nem mulaszthatja el azonban rámutatni azon körülményre, hogy az ezen tekintetben tartott tanácskozások során kitűnt, hogy e kérdés megoldása igen sok millió költségvetést jelent, mert 8000 állami, s 24,000 más jellegű tanító fizetésének rendezéséről van szó. Mert hiszen meglátványlanság lenne csak az állami tanítók jövedelmének emelése a községi és hitvallásos tanítók javadalmazásának emelése híján.”

Politikusra való beszéd ez csakugyan... „... kitérni nem lehet” „Nem muaszthatom el azonban...” stb. Az első kitérőnél mintha jofele írósvajjal kezenétek a szegény néptanítók; a másodiknál pedig, mintha olyan masszást kapna, hogy meg a bőre is „lesírül-tőle”. Nem hiába írja az „Alkotmány”, hogy e beszéd után „a kilátásba helyezett rendezést nem tekinthetjük egyébként plátói óhaj-tásnál.”

No, azt sem mégsem gondoltuk volna, hogy a dicső okézés ide lyukad ki...

Pedig nem valami szerencsés eljárás a kormány részéről: a tanítók hátrabeszorítása. — Hiszen a kormánynak szüksége van a népszimpatijára, a közvéleményre... És a nép vezérei megalapozhatnak e szimpatitát... Igy —

Az a hitem, hogy az ország népének nyugodalmához is hozzájárulna a néptanítók fizetésrendezése.

Kár a miniszternek bizonyos kollégájának takarékoságnál előtérbe hoznia... Mert abban igaz van, hogy „e kérdés elől kitérni többé nem lehet.” S ha nem lehet, nem kell bujdosni a jászoni, hanem javítani kell sürgetően és elodázhatalanul a tanítók helyzetén. Nem kívánunk sokat; adják nekünk egy csatájának az árát. Csak egy egyetlen hadihajónak a költségeit!... És a kérdés meg lesz oldva.

Mindenre van pénz. Az állam a jövő évben fizetésrendezéseket eszközöl, főleg a hadilátzatot, bizonyosan kegydíjakat is fog kiutaltatni. Hanem a — tanítók kívánságai, — bár minden fórum, többször is elismerte azok jogosságát, — kielégítést aligha nyernek, mert azok „több millió költségvetést jelentenek.”

Több millió?... Uram! Hiszen egybe lesz bőven... Csak egy új hadihajó, felszereléssel együtt 80 millió koronába kerül. — Ezekre, egyebekre van pénz, csak a tanítónak nincs.

Ázsiába vagyunk-e, vagy kulturálumban, hogy inkább kell a pénz menovakra, ágyukra, hadidolgokra — és „minden a szöszre”, — mint iskolákra, tanítóokra?... —

Aztán: sajnos, de való, hogy az analfabéták száma pár éve növekedően van. Szép kultúra!

Nagy István képtárlatához.

Az utcán, a porban játszó gyermekből poéta fejlődött, Nagy István biztosan él és élni fog. Jámor olvasóm, vedd le a mindennapiaság szürke köpenyegét, vissza vezetlek galambducos méh zümmögéstől, a pajzán kedv megnyilatkozásaitól hangos kis faludba, hol még mindent nem öntött el a seccios világ árja, ... hol még tisztán lélegznek. Hol a kapu félfáján él a dédapa... unoka, hol a kapu előtt

ugy ünnepekte szájról-szájra jár még az ősi nóta, hol a hold világos estnek misztikus fényénél még járják a nagy apó regéi... Galambducos kapuk, fényes tanui az elmúlt időknek lelke mélyéből kiábrándulnak.

Vig, meg bus órei vagytok ti az emlékezetnek, a ti életek egy merő történet, ti láttátok a multat, s jósoltok a jövődőről...

Ti elfogadtok, ti elbocsátatok... A porba hullott gyermekből poéta lett, nem a mai kor seccios, fates külszínében guzda poézéséről énekelő, a székely udvar hozatos fejű durcós gyermekéhez az nem illik, elvezetlek kedves olvasó oda a honnan éneked minden porcikáját merítetted: természethez. Egy embernek mutatom be alkotásait, ki innen lélekzik, a ki nem kereste a füstös, az ugynevezett „arroganciával telített zibongó városok hangulatát, a ki nem az új honpolgárság fékvesszett paripáján emelkedett ki övéi közül; emberről énekelek, kit a szűz tiszta falu nevelt, a kit a természet keblén ringatott, a ki nek a természet erős élelet adott.

Nem hazug színek a feltűnési viselkedésben szenvedő kornak színei azok a miket Nagy István lerajzol... a valóság... Nagy István felnőtt, a sárból puskákat csináló gyermek fellelegzett. Ott hagyta ideiglenesen a falut, a naiv édes gyermekének kedves otthonát, felemelkedett szerényen egy oly régioba, hová boldog lehet az az ember, kit lelke oda vezet: a poézishez!... Nem nagy hangukül mezében ámitó, bódító világ gyermekeként üdvözölöm őt, hanem dicsőimust zengek oly gyermeknek, a ki még a falut nem adta fel, a ki lelkének egész energiájával azon csüng, a ki a pásztor kürtől megreszkettett levegőből kibontakozva oda jutott el hová lelkünk alig követheti... Nagy István folyó évi november hó 12-ét képtárlatot rendez. Az urikaszinó nagytermében.

Sokan kérdezhetik ki ez a Nagy István? Lelkem egész lelkesezésével elmondhatom: művész. Olyan művész, kit a szent természet nevelt s a ki a szent természetnek igazán hűséges gyermeke! A hozatos fejű gyermek ágyában felelevenedett a falu, lelkében felelemedett a pásztor kürt, elkövette vészün a tiszta falusi élelet a késő harangzörgő. Tiszta... Beesületesen...

A költő lelke emelkedni szokott, elhagyja a sárt, oly regiot keres, hol lelke bizony nyugodhatik.

A jóságos Isten Csikországunkat megáldotta minden széppel, jóval. Mintegy figyelmeztetésül, hogy a vég bástyán ősi erényekben megacélozott karral kell küzdeni a szebb jövőért, ide palántáta legszebb alkotásait, rájaldalom itthonunkból kevesen ismerjük. Svájci hófelhőkben vetélkedő bercei, ember által nem látott föld, vizzuhutag, borzalmasan főséges szikla ödök, esendes méltóságban pihenő, ezer gyermek mesét magába rejtő tó, derűs meg bus idők emlékei miud itt vannak... Nagy István elhagyta a mindnapiság porát, ezekben emelkedett fel... Szilárd jellemű Mecénásának a gyilkostói ut építőjének védő szárnyai alatt a vászrona fektette a természet pazar alkotásait. Nem csalfán, hazugul, hanem szerényen es becsületesen. Nagy István kepei előtt alva nem érezük idegen világba magunkat. Azok beszélnek mindéről, főségesről, mit a természet alkothat, a mi nem csálja meg magát... ép így Nagy István sem. Nem az elfakult színű városok seccios stílyben mozgó poiktora ó, nala van lényeg, miveiben et az ősi erő, s ma már igen keves emberben levő jellem vonása van: szerény!

Emelkedjek fel lelkünk, hagyjuk egy pillanatra a port, adozzunk folyó hó 12-én Nagy István munkakodásának, s jól jegyezzük meg, hogy keparlatlan leendő tartózkodásunk egyik legszebb perce lesz életünknek.

Nagy István művei tájképe a családi szentélyekben nem pusztá dekorációt képeznek, azok az ő lelki világának művészi megnyilatkozásai, a szemlézőnek az elmélyedés és meghatottság forrása. Nem csupa plasticismust rejtenek magukban ha nem mindenik lélekkel telített világ. Nem kalandoz Nagy István idegen földekre, nem beszél műveiben idegen országok látványairól ó örömeinek és szenvedéseinek hátterét: a „haza földet festi.” Minden munkája illatos költemény, nyugodt szhang, az ideális képnek hű kifejezője.

Ifj. Botár Béla.

A székelyföldi fürdők akciója.

A Székelyföld tele van fürdőhelyekkel. Udöltelepekkel, havasokalkotta völgykatlanokkal, tengerszemekkel és mégis talán az ország egyik részét sem hanyagolja el annyira a fürdőközönség, mint éppen a délkeleti vármegyéket.

Fürdőink és a természet által gazdagon megajándékozott gyógy- és üdültelepeink különben sem részesülnek a kellő méltánylásban és a külföldi fürdők favorizálásáról má nagyon sokat írtak és beszéltek, mindazonáltal az eredmények, amelyeket eleddig elértünk, nem felelnek meg a várakozásoknak. Annál is inkább helyeselnünk kell a fürdők akciójára, amely a nyugati versenyvárosok színvonalára való felemelkedésben merül ki, mert mindig, amíg ez be nem következik, igazi versenyről szólni sem lehet. Már pedig mindeu valamire való fürdő célja csakis az lehet, hogy mint versenygyőztes hódítsa magához a fürdőzőket. A kik ezideig hazafiai kötelességüket rótták le azzal, ha nyáron a magyar fürdőket szerencsétlenné vendégségükkel. Ezért a székelyföldi fürdők szövetségbe lépnek egymással és a közeli napokban Marosvásárhelyen megalakítják a „Székelyföldi fürdők Szövetségét”, amelynek legfőbb hivatása lesz az idegenforgalmat előmozdítani.

Előrebocsátjuk, hogy ezt csakis a közlekedési eszközök fejlesztése által érheti el a szövetség. A székely fürdőknek most is az a bajuk, hogy gyorsvonatok végállomásaitól a legjobb esetben is csak vicinálisokkal lehet megközelíteni, különben a fürdőző a legtöbb helyütt a fuvarosokra szorul. Első sorban is ezeket a mizeriákat kell megszüntetni és oda kell hatni, hogy részint a gőcpontokkal való összeköttetés megjavításával, részint az autobusjáratoknak saját kezelésében való létesítésével módot nyujtsanak előbb a magyar publikumnak arra, hogy forgalmat csinálhasson. Az idegenek forgalma pedig csak ezután, a fürdőberendezések tökéletesítése után következik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Legújabb.** Lapunk zártkor táviratozók Budapestről, hogy a politikai pártok között a béke megkötött. — A szűkszávu táviratból a részletek nem vehetők ki. A hír politikai pártállásra való tekintet nélkül mindenfelé nagy örömet keltett.

— **Beszámoló.** Az október havában Budapestben megtartott közigazgatási és igazságügyi továbbképző tanfolyamról a vármegye kiküldötte, dr. Éltés Gyula vm. aljegyző, lapunk felelős szerkesztője folyó hó 8-án délután 2 órakor, a vármegyeház kisebb tanácskozási termében tartotta beszámolóját, mely alkalomra Fejér Sándor alispán tisztviselői értekezletet hívott össze. Az értekezletre meghívtak a központi és árvászeki tisztviselőkön kívül a négy járás és két rendezett tanácsu város. Az értekezletre a meghívottak igen szép számmal jelentek meg, kik mindvégig igen nagy érdeklődéssel hallgatták a magas szíuvonalon megtartott előadást. Az előadás végzetével Fejér Sándor alispán és az értekezlet elismerését nyilvánította kiküldöttek és elhatározta, hogy a beszámolót kinyomatva megküldi a vármegye és városok összes tisztviselőinek. A beszámoló után élénk eszmecsere volt a tisztviselők között.

— **Személyi hír.** Gyalóky Sándor főispán f. hó 10-én érkezik haza Budapestről családjával együtt.

— **Kinevezések.** A király Antalfy Gábor deési kir. törvényszéki bírót a kolozsvári kir. ítélőtáblához táblabíróként kinevezte.

— A földművelésügyi miniszter Balázs Béla helyettes községi állatorvost Nándorvölgytelepre ideiglenes minőségű díjtalan állatorvosgyakornokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Dr. Gál József ügyvéd eljegyezte László Géza kir. törvényszéki bíró és neje Csató Julián leányát, Ibolykát.

— **Éskövő.** Hittig Lajos székesfővárosi polg. iskolai igazgató folyó hó 8-án oltárhoz vezette Jankovich Irén székesfővárosi polgári isk. tanítónő Budapest.

— **Az ügyési megbizottak tiszteletdíja.** Az igazságügyminiszter az ügyési megbizottak tiszteletdíját 1000 koronára emelte fel.

— **Katalin-bál.** A csikszépvízi ifjuság 1911. évi november hó 25-én, a Deák György nagytermében, a szépvízi szegény gyermekek felruházása alapja javára világpostával, szepentin- és confectin-dobálással egybekötött zártkörű Katalin-bált rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 korona 40 fillér, családjegy 3 személyjegy 3 korona. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **Szent Imre ünnep.** A helybeli róm. kath. főgimnázium tanári kara és ifjusága folyó évi november hó 12-én Szent Imre királyi hercegnek, a magyar ifjuság véltiszteletének, tiszteletére nyilvános ünnepet rendez, melynek sorrendje a következő: D. e. 10 órakor az intézet kápolnájában ünnepi szentbeszédet mond dr. Szekeres József plebános, ezután pedig Bálint Lajos főesperes-plebános szentmisét celebrál. Istentisztelet után a tornacsarnokban matiné lesz a következő műsorral: 1. Bevezető zene Verdi „Traviata”-jából. Előadja a gimnáziumi zenekar. 2. Ünnepi beszédet mond Iványi Antal tanár. 3. Himnusz Szent Imréhez. Éneklő a vegyeskar. 4. Istenhez, Kőrösi Albitól. Szavalja Ambrus János VIII. o. t. 5. Vonós hármas, Mozartól. Előadja: Baky József VIII., Kertész Béla és Gereöffy Zoltán VII. o. tanultok. 6. Szent István, Földváry Istvántól, szavalja Bene János VIII. o. t. 7. Szent Imre herceg... Kerch Ferencőtől. Éneklő a férfiakar. 8. A páthmoszi látok, Várady Antaltól, szavalja Ferenczy Béla VII. o. t. 9. Induló, előadja a zenekar.

— **A jogi vizsgák rendszerváltozása.** A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh Államtitkár már az aukét megtartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekintve a kultuszárca legelőtérbe a leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitele még gyorsabban történhessen — annak rendeleti uton való életbejuttatására is felhatalmazása lesz. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Aból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgák, (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra saját érdeklükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megújítását és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia külföldben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. A „jogi vizsgák letétele” e munkában (IV. kiadás, — Negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi Dr. Dobó, Kolozsvár Bolyai u. 3.

— **Jatekipari tanfolyam.** A minap jelzett ipari tanfolyam szépen halad a megvalósulás felé. Amint gróf Nemes Polyxéna írja a kurzus felügyelőjének, Földes Zoltánnak, már minden szükséges előkészület megtéve, hogy a kurzus megnyíljon. Kivált famunkák képzését fogja megismertetni és tanítani a kiküldött szakmunkát. Ehhez alkalmas módon kínálkozik a rengeteg hollói erdőségek faanyaga és a gőzfűrészek felhasználatlan hulladékai. A tanfolyam fölötté szociális jelentősége, ha bevállal, Csikvármegyébe több falujában kisértetések történnek. Ekképpen egy új gazdasági forrás nyílik a szegény nép számára. Azért nagy várakozással nézünk a tanfolyam elé, melyet a nemes grófnő Csikvármegye legfeljesebb határára rendez.

— **Tanítógyűlés.** A csiki róm. kath. tanító-egyesület alsziki főiskola évi rendes gyűlését folyó évi november hó 14-én d. e. fél 10 órakor kezdődőleg Kásonjakabfalván az áll. elemi iskola helyiségében tartja, erre a körli tag urakat s a tan- és nevelésügyi barátait tisztelettel meghívom. Tárgysorozat: 1. Fél 9 órakor Venti Sancte emlékére és szentmise hallgatás a kásonjakabfalvi templomban. 2. 9—10 óráig tanítást tart Albert Zsigmond kásonjakabfalvi plebános a hittanból. 3. Elnöki megnyitó. 4. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása, hitelesítése. 5. Szavai: Hajnók Pál csikszépvízi kántor-tanító. 6. Szabadon választott tételtől felolvas Balázs Lajos nagy-

kászoni segédlelkész. 7. A tanítás méltatása. 8. A pályamunka bírálata. A pályadíjak kiosztása. 9. Jelentés a magyarországi kath. tanítók IV. kongresszusáról, tartja Füstös Sándor csikszépvízi tanító. 10. Elnöki jelentések. 11. A jövő gyűlés tárgysorozatának megállapítása. 12. Indítványok. 13. A hátrálékos tagsági díjak befizetése. Kozmás, 1911. október 31. Kómény Gyula főköri elnök.

— **Végzetes baleset.** A szombaton reggel Brassóba Csikgyimes felé induló 8661-es számú tehervonat teljesített szolgálatot Dacsó Mózes 29 éves vonatfővezető. Másnap átlomán néhány kocsi kellett volna Dacsónak lekapcsolni, közben a jobb lába a sínek közé került és a lábfejét a kerekek lemészézték. A szerencsétlenül járt fővezető súlyos sérülésekkel a brassói kórházba szállították.

— **A székelység nevelése.** A székely kérdést a vele való foglalkozás első stádiumában majdnem mindenütt gazdasági kérdések találhatók az orvoslásában is mint ilyen kezeltek. A nép elszegényedése, a kivándorlás, a gazdasági kultúra elmaradottsága és a más rokon bajok ellen kezdtek meg a harcot és ezeknek az általános tüneteknek tanulmányozásában mintha szemük elől tevesztettek volna azt az igazságot, hogy a ki a székelység ellen akar küzdeni, annak ismernie kell a székelység okát és hogy rendkívül körülmények, elemi csapások okozta baj orvosolható anyagi eszközökkel, de az állandó székelységnek mélyebben: a tudatlanságban, a sötétségben rejlik az oka. Az az Erdélyben folyó küzdelem, melyet a közvélemény székely akció neven ismer, ma már jelentős anyagi eszközökkel rendelkezik, kivált a mióta a földművelési kormány marosvásárhelyi miniszteri kirendeléssel külön hivatalt állított föl. Mi sem lett volna természetesebb, minthogy a földművelésügyi kormánynak ez a szerepe, a rendelkezésére álló anyagi eszközök által, a kormányegítés sablonos adományait lásson föladatának teljesítéséhez s a segítőkész kiosztásával támogassa a székely gazdaságát. Itt azonban a munkának nehezebb részét választották. Hogy a segített a segítésre szoruló gazdaságotól föl tudja használni a kínálkozó anyagi kedvezést, hogy öntudatos és erős gazdasági életet kezdjen, azültegesnek mutatkozott a közönyt, tudatlanságot elszakítani a haladás útjából. Először a nép tanítása és felvilágosítása, azután az anyagi segítésben való részvétel, s csak azután ez az alapfogalom vezette az erdélyi gazdasági akciókat. Közigazgatási rendszerváltozásokkal, hatalmi uton ezt a kulturumkutatás természetesen nem lehet megkezdeni, ennek a ténynek föl nem ismerésében leleltek a székelymentes sokszoros sikertelensége és kudarc. Az erdélyi gazdasági akció távol tartotta magát a fönt említett végzetes tévedéstől s ismerve a baj igazi forrását, a népfelvilágosítás munkáját kezdte meg, arra ügyelve, hogy egy jobbét, gazdasági jobbét szükségletének érzés támassza. A gazdasági, egészségügyi, jogi és más felvilágosító előadások erre irányultak. 28 000 résztvevője volt ezeknek az előadásoknak a legutolsó kimutatás szerint. Egészségügyi, gazdasági, jogi stb. előadást tartanak mindentűn, nyáron a mezőn, télen a gazdaköri helyiségekben, s a mit a kirendeltség a falu gazdasági rendszerén változtatni akar, ezeken az előadásokon ismerteti a kisgazdákkal. A székely akció munkája nem maokt ad a gazdasági nyomor betegének, hogy azzal süntikáljon tovább, hanem megtanítja, a munkát nélkülözve, maga lábán járni.

— **Adakozás.** Szócs Lajos ur csikszépvízi lakos a szögödi tűzkárosultak javára Tamási Béni és társaitól gyűjtött 1 kor. 36 fillért, mely összeghez öt koronát adományozott s azt a szerkesztőségünkbe küldötte, melyet rendeltetési helyére juttattunk.

— **Az igazságügyi kezelői vizsgák elnökei.** A jövő évben életbe lépő igazságügyi kezelőtiszti vizsgák elnökeit — amint írtuk — az igazságügyminiszter immár kinevezte. Elnök lett: dr. Terfi Gyula igazságügyminiszteri tanácsos, elnökhelyettes pedig dr. Marschalkó János, az igazságügyminiszteriumhoz beosztott kir. ítélő táblai bíró. Kezelőtiszti tanfolyamot a jövő évben a budapesti ítélőtáblánál kettőt tartanak, a többi királyi ítélőtáblánál csak egyet. E tanfolyamok a jövő év március hó 15-én kezdődnek, Budapestben; április 1. Győrött és N.-Váradon, május 1. Kassán, május 16. Marosvásárhelyen és Szegeden, szept. 1. Bpestben és Kolozsváron, szept. 15. Debrecenben, okt. 16. Pozsonyban és Temesvárott, nov. 1. Pécsen azt ottani kir. ítélőtáblánál. A tanfolyamok — amint az már közöltük, 6 héten át tartanak.

— **Polgári iskolai tanárok gyűlése Brassóban.** Brassó, Háromszék és Csikvármegyék polgári iskola tanárai november 5-én délelőtt tartották meg rendes évi közgyűlést a brassói polgári leányiskolában. A közgyűlésen a testület tagjai igen nagy számban jelentek meg. A napirend előtérnyelése után este a közgyűlésen jelenlévők kedélyes vacsorára gyűltek össze.

— **Miért javítják az erdélyi katasztert?** Néhány nappal ezelőtt megjelent a napi sajtóban a hír, hogy a jövő 1912-től kezdve Erdélyben új kataszteri felügyelőség fog működni és megkezdje az ugyancsak rendezésre szoruló kataszteri munkálatok felülvizsgálatát. A pénzügyminiszternek ez az intézkedése annál is inkább feltűnt, mert éppen a közepérdélyi hegyvidékeken, ahol a felügyelőség meg fogja kezdeni a munkát, évtizedek óta nem törtöttek. A felügyelőség kirendelésének az a magyarázata, hogy az újonnan alakult Földhivatalintézetek Országos Szövetsége messze menő telepítési akcióit indít ezen a vidéken és ezért elsősorban rendezett birtokjogi viszonyokra van szüksége.

— **Grof Mikes János — szombathelyi püspök.** A katolikus könyvnyomtatás, a Magyar Kurir közli, hogy az apostoli Szentek hozzájárul a magyar kormány azon előterjesztéséhez, hogy az István Vilmos halálával megüresedett szombathelyi püspökség gróf Mikes János székelyudvarhelyi főesperes-plebánossal töltsék be. Az apostoli Szentek hozzájárulását a külügyminiszter újonnan már eljuttatotta az illetékes fórumhoz s így az új püspök kinevezése már csak rövid idő kérdése.

— **Hala nyilvánulása.** Szép ünnepségek volt színhelye Csikszépvízi községe nov. hó 1-én. Ugyanis Baka József kántortanító, ki 32 évig lankadatlan buzgalommal és szeretettel szolgált ezen községben egy egyházat, mint a tanügyet, megvált állásától, nyugalmra vonult. A szeretet és ragaszkodás, a mit hivatásat szerető munkásságával érdemelt ki, szíven nyilvánult. Szentmise után a templomból az egész falu apraja-nagyja, volt tanítványai egy, mint a jelenlegiek Ince Domokos plebános, országgyűlési képviselő vezetése alatt a nyugalmába vonult lakóháza meutek. Itt Füstös Sándor kántorsága vezetésével az iskolás gyermekek a néppel együtt a himnuszot elénekelték, mit követett Ince Domokos plebános beszéde. Maga a szónok is a meghatottságtól áthatva, szinte könnyezett, midőn úgy maga, mint községi tanítványai és karsarjai nevelés bucsuzott mindenki által szeretet és nagyrabecsült kántortanítójától. Beszédében kérte a Mindenható, hogy a távozónak a nyugalmában adjon hasznos, gondmentes életet és kérte a távozót, hogy az egyház és község iránt tanusított munkásságával, és jó tanácsaival egyházat és községet továbbra is boldogítsa. Felolvasta az erdélyi püspök elismerő levelet, melyben a szeretet szavaival fejezi ki meglelégedését 38 évi munkálkodásáért. Ezek után a távozó meghatva és elérzékenyülve mondott köszönetet a szeretet és hala ekként való megnyilvánulásáért. Megköszönte Csikszépvízi községének azt a soha el nem feledhető szeretetet, halat, ragaszkodást, mit 75 éven át családjuk iránt tanusított. Megjegyzendő, hogy édesatyja 43 évig volt ezen község kántortanítója. Meleg szavakkal bucsuzott jó és mindenki által tiszteltve szeretett plebánosától, kantsarjától és tanítványaitól, munkálkodásukra az Eg. áldását kérve. Látván itt öreg embereket úgy, mint fiatalokat sírni, hogy szeretett kántortanítójától csakugyan meg kell válniok. Végül egy iskolás gyermek szép bucsu verset mondott és bucsu dalt énekelték.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zsigmond Józsefnek szül. Beke Bertát Gyergyóremetere postamesterre nevezte ki.

— **Baroti Jenőről.** Baróti Jenő Heves Béla szatmári társulatához szerződött. A mindenekelőtt józói komikusról egyik szatmári lap társunk a következőket írja: „A jelen embere: Baróti Jenő. Közönségünk hamar felfedezte s befogadta kegyelme. Rá is szolgált, mert szívvel, lélekkel játszott, úgy fogta fel hivatását, ahogy joggal elvárhatni minden törekvő színészről. Ahányszor láttuk, mindig örömmel volt benne. Egyformán kitűnő mint jellemző és mint komikus. E nemcsak sokat szereplő, hanem valóban sokoldalú színész játékának természetességével s aranyos humorának kifogyhatatlanságával felejtethetlenné tette minden egyes szereplését.

— **Nagy erdőeladás Borszéken.** Neuberger Testvérek budapesti fatermelő cég megvásárolta Klein Reichfeld budapesti cégtől Csikvármegyében, Borszék környékén levő erdők faállományát. A faállomány 150,000 köbméterre tehető és a vételár körülbelül 1,500,000 korona. Hír szerint a vásárló cég új fűrészt fog Borszéken felállítani.

— **Törökország lovasárlása.** A török hadügyi kormány 15,000 lovasárlását vette tervbe Magyarországon. Hogy a bevásárlás — tekintettel Törökország mai hadi állapotára — minél gyorsabban eszközölhető legyen, a török kormány egy szabadkai céget bizott meg a szükséges lovak beszerzésével.

— **A politikai község nem felelős a kegyuri terhekért.** Felmerült esetekből kifolyólag elvi határozatban mondtotta ki a Kuria, hogy a mai politikai község nem jogutódja az 1848. előtt létezett községnek. Ebből kifolyólag a politikai község meg abban az esetben sem felelős a kegyuri terhekért, ha az 1848. előtt volt canonica visitációról felvett jegyzőköny-

vet az urbéres község magára nézve kötelezőleg aláírta.

— **A kolera Romániában.** Románia tengervídekén még mindig szedi áldozatait a kolerajárvány. A galatzi vegyeszeti és bakteriológiai intézet által eszközölt vizsgálat szerint a Duna vize kolera vírbaktériákat tartalmaz. A városi bizottság ennek következtében katonai kordont állított fel a Duna partján, hogy a lakókat a víz élvezetétől távol tartsák. — Együttal értesítik a kikötőbe érkező idegen hajókat, hogy a víz használata veszélyes.

— **A tanítói kinevezések új rendje.** Az állami elemi népiskolai tanítók és tanítóknak kinevezése és áthelyezése ezután a következőképpen történik: Az állami elemi népiskoláknál megüresedett és újonnan rendezésre szoruló állásokat a vallás- és közoktatásügyi miniszter eddig esetenként külön-külön, vagy néha csoportonként részint pályázat utján, részint pedig ennek mellőzésével töltötte be. Ezért azok, a kik ily állást elnyerni óhajtottak, vagy más helyre kívántak jutni, ritkán szerezhettek tudomást arról, hogy mely iskolánál és mikor üresedett meg egy-egy állás és hely, mikor és mily módon kell azt kérelmezniük, megnevezett állásért vagy általában bármily állásért kell-e folyamodniok. Ez a bizonytalanság nagy aggodalommal töltötte el a igen sok esetben súlyos anyagi tehérként báramlott arra a több ezret kitevő állás nélküli okleveles tanítóra és főleg tanítónőre, a kik az állannál óhajtottak állást és kenyeret nyerni, vagy a nekik megfelelőbb helyen megélhetésükön könnyíteni. Ezeken a bajok segit és sok hiábavaló költségtől menti meg a tanító állást kérelmezők nagy számát Zichy János Gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek a napokban kiadott rendelete, mely az e téren különösen terjedő küzdelmet nagy áttekintéssel és beosztással határozott keretekbe szorítja. Ezután ugyanis a miniszter az iskoláknál megüresedett és rendezésre szoruló állásokat előzetesen közzétéendő pályázatok alapján évente kétszer fogja véglegesen betölteni, az időközben megüresedett állásokra pedig a legközelebbi kinevezési határidőig a királyi tanfelügyelők alkalmazásuk ideiglenes helyetteseket. A miniszter a pályázati hirdetést két heti lejáratral: a január—április hónapokban megüresedett és a következő tanév elejére rendezésre szoruló tanítói állásokra június 1-én, a július—október hónapokban megüresedett állásokra pedig december 1-én fogja közzétenni. Kötelezően áthelyezés iránti kérvények csak szolgálati uton, az erre illetékes királyi tanfelügyelő véleményezésével június és július, illetve kivételesen október és november hónapokban terjesztendők a miniszter elé. Ugy, hogy az érdekelte tanítók még a nagy, illetve a karisónyi szünetben költözökéssenek új állomásaikra.

— **Magyar Figyelő.** A magyar értelmiség kitűnő folyóirata, a Magyar Figyelő, amelynek címlapján gróf Tisza István és Herczeg Ferenc neve szerepel mint szerkesztő, november elsei számban is azokat az eszméket szolgálja, amelyeket zászlóbontáskor lobogójára írt. Vezető cikke Kármán Elemér írt „Felzengő humanizmus” címen, amelyben erőteljes éleltük fejlődését és a mai büntető rendszert veszi boucurára. Két cikkben, amelyek a darvinizmusról szólnak, Fülöp Zsigmond és Palágyi Menyhért polémiáját találunk a különösen érdekes Palágyi Menyhért cikke, aki állapítja meg helyességét rendkívül alaposággal és nagy tudással bizonyítja. Budapest, az országos jogászgűlés utóhangjaként „Szakértők a közigazgatásban” címmel írt magvas és előkelő színvonalu studiumot. Gyulai Farkas pedig a negyedfélszázados debreceni könyvnyomdáról ír nagy körültekintéssel és alaposággal. Ambrus Zoltán színházaink új darabjairól ir esszét az ő finom kritikai érzékével és ragyogó stílusával Novellát Farkas Páltól közöl a lap, aki a konvent idejéből merítette érdekes történetét. A főljegyzések eleven és ötletes rovataiban több fordulatot is cikkét találunk. A Magyar Figyelő előfizetési ára negydekre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 10.

CSARNOK.

Székelymondák Szent László király idejéből.

Csikszentmihály községtől keletre, alig két óra járásnyira fekszik egy kopár sziklás hegy. melynek csúcsa a többi hegyek közül magasan kiemelkedve mintegy büszkén nyúl fel az ég felé. Ennek magaslatáról a szemlélő belathatja az egész környéket.

A monda szerint itt hajdanában óriás termű pogány emberek laktak, kiknek egy kis kápolnájuk is volt, melynek rommaradványai meg most is láthatók. Régi óseink bizonyítás alapján elhíthetőnek tartjuk azt, hogy ezen kápolnának tornyából hozták volna a csikszentmihályi templom tornyába a legkisebb harangot, mely jelenleg is ép állapotban van: és mindennap buzditja az ájtatos hívőket imára.

Minthogy pogányok laktanyája volt ez a kopárhegy, innen kapta jelenlegi nevét is a „Pogányhavas” nevet.

Pogányhavasnak egy hegylánclolata észak-keletre az ehez hasonló magasságu Szépváras neví hegyre vezet, melynek csúcsán szintén valami romfélék láthatók. Zord időben e falak mögé vonja meg magát a stívöltő szél

elő a pástortgyermek, ki tilinkójával mélabus nótákat fúj a százas falak remjain ugrandozó juhocskáknak és kecskéknak. E romocskák kilencz évszázad viszontagságainak szemtanúi, mert a monda szerint még Szent László királyunk építtetett volt ide, egy kápolnát az ajtókat hívók számára, mely több századon át nyugtatta meg a csüggedő lelkeket az igaz hitben.

Minthogy később ezen néptörzs kipusztult, nem volt senki, aki ezen kápolna episében tartásáról gondoskodhatott volna, minek következménye az lett, hogy az idő vaskeze rombadöntötte és most amit fenn emlitem nyáron a pástortgyermek és letelező juhok menhelyül szolgál, teten pedig a rókáknak, sasoknak és a vijjgó baglyoknak a biztos teli szállást.

Szent László királyról és a Pogányhavas hegyről igen érdekes székelymondák maradtak fenn melyek a következők:

Nemelyek állítása szerint László magyar király egy alkalommal dalias lovával a Pogányhavas n. redék oldalán lovagolt, hol a kifáradt lo térédesett és az mély nyomot hagyott a sziklás földben. A lo patkójának es terdenek nyomai — amint beszéltek — még most is eredeti alakban látszanak.

Szent László királyról még egy másik monda is él a csiki székely nép ajkán, melynek megtörténte igen valószínű.

Egyszer a nagy király székelyföldünkre utazott, hogy azt meglekintse. Bolyongás közben a hos fejedelem a csiki havasokon nyargalván Pogányhavas legkimagaslóbb csúcsára is felvágatott dalias mezejével, ahol egy kis pihenőt tartott. Pihenés vége felé felpatant lovára és azt megsarkantyuzva delfele vette útját a hegygerincen befelé. Par ugratással a hegylakban termett, ahol egy kristálytisza patakocská csörgödzött ki a hegyek közül.

Szent László itt megállta lovát és leszállva róla a patak partjához vezetve és a rezekán tarti kivette a lo fejéből, hogy annál nyugalmasabban itathassa meg. Szent László itt szavakkal biztatgatta a szomjas állatot „igyal édes lovam, mert ez szép víz!” Mibelyt kielégítette szomjvágyát a lo, nyeregbe vetette magát a hos király és tovább folytatta útját.

Most ezen folyócskának két partján egy csinos nagyközség áll, melynek neve Szépvíz.

Az utóbbi évtizedekben egy román kath. templomot is építettek e községben, melyet Szent László tiszteletére szenteltek föl a hívók.

Petres Elek.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.)

Helyreigazítás.

A „Csiki Lapok” múlt számában „Hol a tanító harangozó” címen az Aranyosvidék egy híreskéje jelent meg. A híreskéje a református pástort megtette plebánosnak, s így csiki száju mint nepserűsítve adta be a dolgot az olvasóközönségnek. Alulírott azonban ezt — így nem hajlandó bevenni, mert Orszentmártonban schematizmus szerint nem plebánia (rész: román, kath.), sem pedig olyan kápolna nmes, hol a „plebánost” öltöztetni, vagy a harangokat huzni kellene, sőt lehetne. Tudósító vagy ha zudott, vagy tévedett, máskor tehát jobban tartsa be Arany Janosnak ide vonatkozó aranytanácsát a föllentésről.

Mádéfalva, 1911. november 4.

Biró Ferenc, plebános.

*) (E rovat alatt közlésekért felelős a szerkesztő).

Szerkesztői üzenetek.

B. F. Szivesen látjuk.

P. K. Ép az utol perében érkezett, de a legközelebbi számban okvetlen közölni fogjuk. Máskor is szivesen látjuk hasonló irányu cikkekkel, melyet lapunk irányával leginkább megegyeznek.

P. G. Sajnálattunkra nem közölhető.

G. Pihenetjük: de figyelemre méltóbbal alig találtunk közöttük.

Brassói férfi ruhaszövetek

utolsó idény ujdonságait
privat vevők részére gyári
árak mellett szállít:

TELLMANN ÉS SPEIL

brassói posztortraktar és székelyudvarhelyi üzlet

Brassó, Buzasor 8. szám.

Mintak kívánatra azonnal bórmentve elküldetnek.

8-10

Órangyal és ártatlanok órangyala cz.

Ima- és énekeskönyv

uj kiadásban megjelent. — Kapható:

Szaboda József üzletében Csikszereged.

Sz. 947—1911. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeregedi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 861. sz. végzése folytán Dr. Daradics Félix ügyvéd által képviselt Foncier biztosító társaság felperes részére 1043 K. 66 fill. tökékövetelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2000 koronára becsült ingóságokra a csikszeregedi kir. bíróság 1911. V. 861. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes takasán Csikszeregeda leendő megtartására határidőül 1911. évi november hó 29. napján delután 3 óraja kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt tárgyak s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

F. hivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Csikszeregedben, 1911. november hó 6-án.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

895—1911. vgrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeregedi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 156/2. számú végzése következtében Dr. Csédy András ügyvéd által képviselt Csikszentdomokos közseg javára György József csikszentdomokosi lakos ellen 340 korona s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ló, szekér stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeregedi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán 340 korona tökékövetelés és eddig összesen 109 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszentdomokoson leendő megtartására 1911. évi november hó 25-ik napjának d. u. 1 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeregedben, 1911. évi november hó 2. napján.

Keresztes Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Háromszék vármegyében Málnás és Mikóújfalú község határában a vásáros birtokosság tulajdonát képező

25 kat. hold rét (Málnás), 1911. évi november 12-én d. e. 9 órakor Málnáson, a helyszínén, d. u. 1 órakor Mikóújfalun, a helyszínén;

1 malom egy és fél kat. holdnyi területtel (Mikóújfalú);

6 kat. hold rét (Mikóújfalú);

65 kat. holdnyi szántó, legelő, rét és kavicsbánya egy tagban (Mikóújfalú);

82 kat. hold rét, erdőterület, tölgy, bükk-, nyár- és nyírfa terméssel (Sepsibüksád) nyílt árverésen, 1911. évi november hó 19-én d. e. 10 órakor Mikóújfaluban a községhezánál a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Részletes árverési és szerződési feltételek az árverés napján és helyén tudhatók meg.

Bánatbér letétele nem kötelező.

Mikóújfalun, 1911. nov. 7-én.

Salamon Márton
ügyv. elnök.

A VASLÁBI MÁRVÁNYBÁNYA ÉS MÉSZIPAR R. T.

márvány anyagát és kitűnő minőségű meszet ajánlja. Az alabástrom fehérségű mesz, mely különösen meszelésre kiválóan alkalmas, a telepen szekérszámba is kapható. 9-

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben, vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság, Sepsiszentgyörgy.

- Egy a fehérneműtömeshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

1-24

Sz.: 294—911.

1-2

Szám 736, 872, 873—1911. vhr.

K. b.

Faeladási hirdetés.

A csikszentdomokosi közbirtokosság eladja nyílt árverésen a földmívelési miniszter ur 95430—908. számú rendeletével megadott engedély alapján a Csik-Madaras II-ik határrész „Kisáca” nevű erdőrészen mintegy 84-03 k. holdon törzsenkinti felvétel alapján kéreg-nélküli és a termelési és szállítási apadékok levonásával 16051 köbméterre becsült lucfenyő haszonfa tömeget.

Kikiáltási ár 86700 korona azaz Nyolvanhatezerhatszáz korona.

Az értékesítés céljából 1911. évi november hó 23-án d. u. két órakor Csikszentdomokos községhezánál nyilvános szó- és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A fatömeg becsáron alul nem fog eladatni.

Utó ajánlatok nem fogadottnak el.

Az írásbeli ajánlatok ellátandók szabályszerű bélyeggel és a kikiáltási ár tíz százalékát tevő összegnek a csikszeregedi kir. adóhivatal pénztárába történt letétbe helyezéséről szóló nyugtával. Szóbelileg árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár tíz százalékát kitevő bánatpénzt a csikszeregedi m. kir. adóhivatalnál letétbe helyezni és a letéti nyugtát az árverezési bizottságnak bemutatni.

Az árverezési és szerződési feltételek megtekinthetők Csikszentdomokos községhezánál és a járási m. kir. erdőgondnokságnál Csikszeregedben.

Csikszentdomokos, 1911. évi nov. 3.

Ferencz Antal

Barabás János

b. jegyző.

b. elnök.

Sz. 987—1911. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeregedi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 809. sz. végzése folytán Dr. M. Brunner brüni ügyvéd által képviselt Hauser József brüni cég felperes részére 306 korona tökékövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3000 koronára becsült ingóságokra a csikszeregedi kir. járásbírósnak 1911. V. 809. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes takasán Csikgyimesen leendő megtartására határidőül 1911. évi november hó 23-ik napján délelőtt 10 óraja kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt tárgyak s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Csikszeregedben, 1911. évi november hó 6-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeregedi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 83, 703, 1910. V. 1163 számú végzése következtében dr. Pal Gábor, dr. Botár Benő és dr. Weissmann Jenő ügyvéd által képviselt Gutfried Emanuel, Gyergyószentmiklós város és Holló János javára 382 korona 67 filler, 1358 korona 04 filler és 100 korona s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2124 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: italok és hordok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeregedi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán fenti tökékövetelés és a bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeregedben leendő megtartására 1911. évi november hó 16-ik napjának d. u. 3 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeregedben, 1911. évi október hó 20. napján.

Keresztes Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Faeladási hirdetés.

Közhírré tetítik, hogy a Csikdánfalvi közbirtokosság Kiskaszáló nevű legelő területén közigazgatási bizottság által engedélyezett fahasználat értékesítése céljából folyó évi november hó 25-én délelőtt 11 órakor Csikdánfalva községhezánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A 24902 bruttó illetve 19198 m² metthő lucz és jegenyefenyő fakészlet kikiáltási ára 121715 azaz Egyszázhuszonegyezer-hétszázötvenöt korona.

A fatömeg a kikiáltási áron alul nem fog eladatni.

Utó ajánlatok nem fogadottnak el.

A szóbeli árveréshez a kikiáltási ár tíz százaléka mint bánatpénz leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok beadhatók a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési bizottság elnökéhez, melyek felszerelendők szabályszerű bélyeggel és tíz százalék bánatpénzzel.

Az értékesítendő fakészlet a kiskaszáló nevű legelő területén zárt erdőt képez és ezen terület a Gyimesközéplekői vasút állomástól mintegy harmincz kilométer távolságra fekszik.

Erdei út vezet el mellette. Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Csikdánfalva községhezánál és a járási erdőgondnokságnál.

Csikdánfalván, 1911. nov. hó 4-én.

Antal Dénes

Antal Gergely

b. jegyző.

1-3

b. elnök.

Sa. 11688—1911.

2-3

tkvi.

Hirdetmény.

Zsögöd község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886: XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1912. évi január hó 2-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatom:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönvi előforduló bejegyzésekre nevező okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cikk 15—18. és az 1889. XXXVIII. tc. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Csikszereda, 1911. október 18-án.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Gecző Béla,
törvényszéki bíró.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

Az amerikai porcellán-puder csak akkor valódi ha az a **„YES“** szóval van ellátva, kapható 6-féle színben 3 és 5 koronás dobozokban. Folyékony Yes-puder (Liquid-Pouder) ára 4 korona. Nappali krém, ára 3 korona. A Grand Fayence szappan a legjobb a világon ára 1 kor. 50 fill. — Kapható: **FEKETE VILMOS,** Háttér- és pipora-üzletében, Csikszereda. Postai megrendelések pontosan eszközölnek. 21—

Modern kutépités.
Uj kutak építését cementgyűrűkkel, súlyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyesztését jutányos áron elvállalom.
Nagy Mihály Sándor, 24—
cementárúgyár és építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-ut. 48. sz.

Szálloda átvétel.

Tisztelettel van szerencsém Csikszereda és vidéke mélyen tisztelt közönségét értesíteni hogy a

„Vigadó”-szállodát, kávéházat és éttermet átvettem s azt 1911. évi november hó 1-én ünnepélyesen megnyitom.

Főtörökvésem, hogy pontos kiszolgálás és tisztaság által az igen tisztelt közönség igényeit kielégítem abonensek, bálók, lakadalmak, bankettek kiszolgálását bármely időben elvállalom.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

Horvath Károly
a „Vigadó”-szálloda bérloje. 3-1

Egy liter friss töltésű
Kászoni Boldizsár-víz 12 fill.
Repáti-víz 12 fill.
Kászoni Salutaris-víz 14 fill.
Hosszuasszói víz . 10 fill.
Állandóan kapható
NAGY GYULA fűszer- és csemege-üzletében, Csikszeredában. 6

LINOLEUM, SZÖNYEGEKET ÉS FÜGGÖNYÖKET

ajánlja dus választékban, legújabb kivitelben, olcsó árak mellett az

ÁRUHÁZ

Brassó, Buzasor 9. szám.

Minták bérmentve beküldetnek. 6—10

Kitünő GÁZKOKSZ kénmentes

mely alkalmas szobafűtésre, központi fűtésre, kovácsok, szivogaz motorok, építómesterek stb. számára kapható Brassóban a

VÁROSI LÉGSZESZGYÁR

városi irodájában, Kapu-u. 60. sz.

Ugyanitt gázfűzők, gázfűrdőkályhák, melegvíz automataok stb. állandó kiállítása és eladási helye. 7—10

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés! Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy munkaerőm egy elsőrendű bécsi díszítőnővel szaporított. Kizárólag a bécsi és párisi mintára dolgozunk és abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb igényeknek is megtehetjük. Az illényeszerű újdonságok szeptember hó elején megérkeztek. — Állandó raktár

EGYSZERŰ DISZ- ÉS GYÁSZKALAPOKBÓL.

Selymek, bársonyok, szallagok, struc- és dísztollakból, valamint kalaptűk, csattok, fátlyak, gummi övek. Glassé kesztyűkből órlási választék. Mindennemű közönségre díszek és kellékek nagy raktár. Alakítások és javítások, ugyancsak dísz- filékalap vasalások elvállaltatnak. — A t. hölgyközönség szives pártfogását kéri. maradok kiváló tisztelettel: 12—52

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda. Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

DESZKA, PALLÓ, LÉC, GYALULT PADLÓ DESZKA ÉS GERENDA mindenféle méretben és mennyiségben.
HULLADÉK LÉC (CÁNDRA) ÉS FÜRÉSZPOR
SZÁRAZ FIATAL BÜKK TŰZIFA KUBIKÖLEKBEN állandóan kapható:
Klein Sámuel csikszeredai gőzfűrészt telepén.
13 TELEFON 19.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint **Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN** minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt esimes kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu **RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT** azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok **KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.** Végtül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakmába vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulatú pártfogásába ajánlván, maradtom kiváló tisztelettel 13—26

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

ELSŐ MAGYAR VIOLAMOSERŐRE BERENDEZETT HANGSZERGYÁR.

STOWASSER JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító, színházak, zenedék, hadsereg stb. szállítója, a Rákóczi tőrgató és a hangfokozó gereunda feltalálója **Budapest, II., Lánchíd-u. 5. Gyár: Öntőház-u. 2.**

Ajánlja a saját gyárában készült furós, vonós, fuvó és ütő hangszereit és azok alkatrészeit, Quintesszta furókat, **Hegedűk** 3, 4, 5, 6 fortintól feljebb a legjobb felszerelés szerint. — **Tarogató** rőpafából, újezást billentyűvel és iskolával 30 fortintól feljebb. — **Harmon** kák legjobb elpusztíthatatlan hangokkal 250, 3, 4, 5 főtől feljebb. Különlegesség néphangú hangverseny harmonikák, saját minták. **STOWASSER a hangfokozó gereunda feltalálója,** mely által bármely hegedű vagy gordonka jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker) hegedűbe javítással 4 ftt. **Harmonium** világhírű legjobb gyártmányú 65 főtől feljebb. **Javítások** az összes hangszereken különleges szakszerű pontossággal, jutányos áron. — **Zenekarok teljes felszerelése** elnyós feltételek mellett, jutányos árban, elismert kitünő minőség. — A legtöbb katonai zenekar szállítója.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangesserek gyára általánosau a legszolidabb kiszolgálásról elismerve. — **Arjgyesek kívánatra ingyen és bérmentve.** —20

A higienikus **PALMA** kauszuk-cipősarok **Palma kauszuk ágybetét** minősége elsőrangú

VIDOR ÉS TÁRSA GŐZFŰRÉSZE CSIKSZENTSIMON állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:
DESZKA, LÉC, PALLÓ és ÉPÜLETFÁBAN mindenféle méretben és mennyiségben.
Hulladék léc (cándera) és más maradékok valamint fűrészpör állandóan kapható.
Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak. 3—52

Átköltözések, butorszállítások, beraktározások, Einzig Bernát, Brassó, Hirscher-utca 2 3—52

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal ug, épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kívánt kivitelben. — Saját rendszerű ablukok alkalmazásával bármely ház ablakait 10 nap alatt elkészíti. 8—52

Elvállal különösen épület munkákat szakosított gépei által kidolgozni az asztalos mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszazsállítja.

Ingá-, fali-, ebreastó- és sseborak állandóan nagy raktáron.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Olesó munka nem mindig olesó, mert sokszor esalódik az ember benne és akkor késő a banat, ezen tapasztalat szakmánkban többször fordul elő, mint bármely más iparágnál, mert a nagyközönség az órajavitásnál teljesen az óras ószinte és lelkiismeretes munkájára van utálva. Együttal tudatni kívánom, hogy üzletemben bizományi raktárt rendeztem be, hol raktáron tartok mindig

Mindennemű óra-, ékszer- és látszerészeti cikkeket

s azt szolid és jutányos árban boesátom a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Minden egyes cikkért, mely üzletemből lesz véve és általam javított órákért szavatolok. Az eddigi szives pártfogást ezuttal is megköszönve, jövőre nézve is kérve, sziveskedjenek bizalmukkal megfizetni, vagyok kész szolgálati!

BREZINA F. óras, ékszerész és látszerész, Csikszereda, Kossuth L.-utca.

14—52

Óraláncok, gyűrűk, fülbevalók, szemüvegek és bőmöröz állandóan kaphatók!

JÓ MUNKA! — SZABOTT ÁRAK!

SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁSI!

HALLÓ! ÉRTESÍTÉS. HALLÓ!

Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olesó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van

Mész darabos és oltott Portland-cement friss és legkötőbb minőségű. Gípez stakatur és szobrász. Nad fűzve stakaturok és egyéb fak oltakadására. Valódi aszfalt fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bőrelemaz, mazofást nem igényel, kizárólagos eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucuk-aszf. It medves falak és lakások szárazza tetelehez, kátrany és carbolinuum fak telítésére, gomba és rothadás ellen. Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalok. Vasgerendák bármilyen méret szerint. Hornyolt cserep agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tüzálló téglá és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutkarikák betontól 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom súlyosító rendszerrel, nagyobb kutak építését, gózzüemű berendezéssel készítek magas vizállások megadásával. Cement-cserep többféle szíjben, betonesövek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és műkölépcsők, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató és etetővaluk minden nagyságban. Blok üres tepla, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. Virágvaszak és talpazatok esinos kivitelben. Kalyha alátét lemezek. Kemény- és falfedkövek. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, graunt-terasso beton stb. burkolatok készítése stb. stb. Nagybani eladásoknál megfelelő engedmény. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendelésével foikeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereda. Ujtsunád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást ker kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereda.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a helyi és vidéki nagyközönség becses tudomására hozni, hogy 1910. november 20-tól, az Apaffi M.-utca 18. hsz. alól

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szijgyártó-üzletemet

saját házamba (Mikó-utca 16. sz.) helyeztem át. Elvállalok a fent említett szakmába vágó bármely munka kivitelét pontosan és a legjutányosabb árak mellett. — Elvállalok mindenféle paplan varrásokat. A n. közönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Szabó Ferencz, Csikszereda

Mikó-utca 16. szám.

Ugyanitt egy teljesen szakképzett segéd azonnal felvétetik.

URAM!

Ha Ön sulyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóétvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉHER-SÖRT IGYÉK!

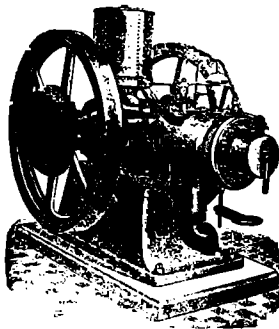
Kapható Csikszeredában üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csikvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszeredában.

Dréher-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis Lenknél a Hutter-szálloda kávéházában az Európa-szállodában és a vasuti étterembe kapható.

(15) 42 52

Güldner motorok (Diesel rendszer),
Corona nyersolaj-motorok, turbina-telepek, teljes magas, felmagas és sima örlő malom berendezések.

Schiel Testvérek,
Brassó.

Gépgyár, malomépítészeti intézet és vasöntőde, Szolid, lelkiismeretes kiszolgálás. Modern szerkezetek olcsó árak mellett. Legnagyobb gépgyár Erdélyben.

(3)

43—50

Uj butor, varrógép- és kerékpár-nagyraktár!

Értesítés! Van szerencsém Csikszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Csikszeredában a Kossuth Lajos-utca 8. szám (Lukács Juliska bérpalota) helyiségében egy teljesen új modernül berendezett **Butor-, varrógép- és kerékpár nagyáruházzamat**

megnyitottam, hol raktáron tartom a legkényesebb igényeknek megfelelő összes butordarabokat és teljes garnitúrákat, u. m.: szalon, ebédő- és halószoba berendezések, valamint vas- és rezbutorok a legjobb gyártmányu. hajlított és borszekek és saját gyártmányu töltött székek, modern ebédő divanyok, valódi löször- és afrik madracok jutányos árak mellett, továbbá tükrök, képek óriási nagy választékban. Varrógépek és kerékpárak 6—10 évi jótállás mellett, melyekből raktáron tartom, az összes legjobb és legmegbízhatóbb gyártmányokat mindenféle szabó-, cipész-, szijgyártó és nyerges-varrógépek, valamint valódi Singer karikahajós és central bobbin varrógép-ek díszes kivitelben is. A legjutányosabb árak mellett, kedvező fizetési feltételekkel is az eredeti árban számítom, minden árfelemelés nélkül, raktáron tartom az összes varrógép- és kerékpárakhoz mindenféle alkatrészeket, javításokat jutányos árért eszközölök. Elvállalok továbbá mindenféle kárpitos és butorasztalos, valamint minden e szakmába vágó munkálatok jutányos árért saját műhelyeimben végeztetnek. Az évek óta fennálló összeköttetéscím folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy áruimat csakis a legelső és legnagyobb gyárosoktól szerzem be s így igen olesó árak mellett tudom árusítani. Magamat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlva és becses pártfogását kéri **Ackermann Ignatz asztalos, kárpitos és díszítő, Csikszereda.**

15

Főraktár Gyergyószentmiklós (Plactér). Fiókraktár Csikszereda.

20

Mindenféle asztalos- és kárpitos-munkák jutányos áron elfogadjátanak.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.
 Csikszeredában kapható: ALBERT BALÁZS ÉS FIA VASKERESKEDÉSÉBEN és NAGYMIHÁLY SANDOR CEMENTARU-RAKTÁRÁBAN.